

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SWIKAMBELO SWA TIKO SWA LEMBE NA LEMBE 2012 GIREDI YA 3 – XITSONGA RIRIMI RA LE KAYA XIKOMBA TIHLAMULO

TIMARAKA: 25

Xikombatinhlamulo lexi xi na 2 wa tipheji

XIVUTISO	TIHLAMULO LETI LANGUTERIWEKE	TIMARAKA	NTSENGO
1.	Nhlokomhaka yin`wana na yin`wana leyi nga na marito lama:dayari, kamara yo etlela, ndhawu yo tumbeta dayari,na swin`wana na swin`wana. U nga ma tekeli enhlokweni kambe yi va yi peletawe hi xifonetiki xo twala.	1	1
2.	A	1	1
3.	C	1	1
4.	U lukile mano ya ku rhiya .	3	Maraka yin`we ku ya hi nongonoko wa swivulwa
	Zola a ku ri yena muhlayi wa dayari ya yena.	4	
	Nyiko u lavile ndhawu yo hlayiseka ya ku tumbeta dayari ya yena.	1	
	U kumile leswaku un`wana a ri eku hlayeni ka dayari ya yena.	2	
5.	B	1	1
6.	Hikuva a nga lavi leswaku yi hlayiwa hi munhu. U nga gwajula nhlamulo yin`wana na yin`wana leyi twakalaka.	1	1
7.1	D	1	2
7.2	B	1	
8.1	Tolo vana a va tshamile va miyela elaburari.	1	2
8.2	Mundzuku Ntsako u ta hlawulela tibuku.	1	
9.	A	1	1
10.	Switori.	1	1
11.	Xana ndzisana ya wena u ta tlangela siku ra ku velekiwa ka yena rihi?	1	1
12.	va	1	1
13.1	Nhlamulo. (kopunula ku nga ri na swihoxo)	1	3
13.2	Vutshila. (kopunula ku nga ri na swihoxo)	1	
13.3	Ku kukula tlilasi. (kopunula ku nga ri na swihoxo)	1	
14.1	C	1	2
14.2	B	1	
15.	Langutisa rhuburiki.	6	6
NTSENGO:			25

Xivutiso 15 Ruburiki						
Maraka 0	Maraka (1)	Timaraka (2)	Maraka (3)	Maraka (4)	Maraka (5)	maraka (6)
A nga ringetangi, U lo kopa xivutiso ntsena/ U tsarile ntsena xiphemu xa xivulwa/ Marito lama a ya tsaleke a ya fambelani na nhlokomhaka.	<u>VUNDZENI</u> Xivulwa xin'we xi fanele xi va na vuxaka na nhlokomhaka. <u>RIRIMI</u> Swihoxo swo tala swa matsalelo ya kahle, ririmi na mahikahatelo. <u>MAPELETELO</u> U nga ma tekeli enhlokweni.	<u>VUNDZENI</u> Swivulwa swimbirhi swo olova swi fanele swi va na vuxaka na nhlokomhaka. <u>RIRIMI</u> Swihoxo swin'wana swa matsalelo, ririmi na mapeletelo kambe swivulwa swi twali. <u>MAPELETELO</u> U nga ma tekeli enhlokweni	<u>VUNDZENI</u> Ndzimana yin'we yi na swivulwa swinarhu. <u>RIRIMI</u> Ku tirhisa matsalelo ya kahle, ririmi na mapeletelo leswaku swivulwa swi hlayeka. <u>MAPELETELO</u> U nga ma tekeli enhlokweni kambe yi va yi peletiwhe hi xifonetiki xo twala, xik"vona" k uvula "vana" (swihoxo swintsongo)	<u>VUNDZENI</u> Tindzimana timbirhi leswi ngana swivulwa swa mune, swo olovae swi fanele swi va na vuxaka na nhlokomhaka. <u>RIRIMI</u> Ku tirhisa matsalelo ya kahle, ririmi na mapeletelo leswaku swivulwa swi hlayeka. <u>MAPELETELO</u> U nga ma tekeli enhlokweni kambe yi va yi peletiwhe hi xifonetiki xo twala xik:"vona"ku vula "vana" swihoxo swintsongo).	<u>VUNDZENI</u> Tindzimana timbirhi leswi ngana swivulwa swa ntlanu, swo longoloka kahle naswona swi ri na vuxaka na nhlokomhaka. <u>RIRIMI</u> Ku tirhisa matsalelo ya kahle, ririmi na mapeletelo leswaku swivulwa swi hlayeka <u>MAPELETELO</u> Mune wa swivulwa swi fanele ku va hava swihoxo.	<u>VUNDZENI</u> Tindzimana timbirhi leswi ngana swivulwa swa ntsevu na ku tlula swo hava swihoxo, swo longoloka kahle na swona swi ri na vuxaka na nhlokomhaka. <u>RIRIMI</u> Swivulwa hinkwaswo swi na matsalelo ya kahle, ririmi kumbe mahikahatelo yo pfumalo swihoxo ku endlela leswaku swi hlayeka. <u>MAPELETELO</u> Swivulwa hinkwaswo swi fanele ku va hava swihoxo.